EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.5.2023
COM(2023) 612 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2023

{SWD(2023) 612 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1] ter zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta[3], s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira EU. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra prispeva h gospodarskemu in socialnemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v EU ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost posodobljen 30. junija 2022.

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

2 UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

3 Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

(2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2023[4], ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz pregleda v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Italijo opredelila kot eno od držav članic, za katere meni, da so jih ali bi jih lahko prizadela neravnotežja ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je 14. decembra 2022 sprejela mnenje o osnutku proračunskega načrta Italije za leto 2023. Komisija je 22. novembra 2022 sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, ki ga je Svet sprejel 16. maja 2023, ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic ter ki ga je Svet sprejel 13. marca 2023.

(3) Čeprav gospodarstva EU izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo EU izkazuje Ukrajini, so ekonomske in socialne politike EU v kratkoročnem obdobju osredotočene na zmanjšanje negativnega učinka energetskih šokov na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, zaščito makroekonomske stabilnosti ter povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti EU.

(4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom *Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo*[5], da bi spodbudila konkurenčnost neto ničelne industrije EU in podprla hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in načrta REPowerEU. Njegov cilj je vzpostaviti bolj podporno okolje za okrepitev proizvodne zmogljivosti EU za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev EU, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, ustreznim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, pospešitvi dostopa do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila tudi sporočilo z naslovom *Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030*[6], ki je strukturirano na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, ter katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. Določa prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost EU in njenih držav članic. Spodaj navedena priporočila pomagajo obravnavati te prednostne naloge.

(5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2023 nadalje razvija v skladu z izvajanjem mehanizma za okrevanje in odpornost. Celovito izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost ostaja bistveno za doseganje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra, saj načrti obravnavajo vsa v zadnjih letih izdana zadevna specifična priporočila za države ali pomemben del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(6) Cilj uredbe REPowerEU[7], sprejete 27. februarja 2023, je čim prej odpraviti odvisnost EU od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetski varnosti in diverzifikaciji oskrbe EU z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energijsko učinkovitost. Uredba državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje načrta REPowerEU. Prispevale bodo tudi k spodbujanju konkurenčnosti neto ničelne industrije v EU, kot je opisano v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo, ter k obravnavanju specifičnih priporočil za države v zvezi z energijo, izdanih državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba o REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

(7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo, ki zagotavlja smernice za fiskalno politiko za leto 2024. Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik[8]. Komisija je v sporočilu navedla, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki zagotavljajo srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti. Države članice so bile pozvane, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 navedejo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti primanjkljaja v višini 3 % BDP ter verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali srednjeročno ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne javnofinančne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Poudarila je, da bi morale države članice, če bi bilo zaradi obnovljenih pritiskov na cene energije potrebno podporne ukrepe podaljšati, te ukrepe veliko bolj ciljno usmeriti kot v preteklosti, in sicer v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana ter oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov, kot je predlagala v sporočilu o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU[9]. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

---

7 Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

(8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil EU o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga in spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Cilj predlogov je državam članicam zagotoviti večji nadzor nad zasnovo njihovih srednjeročnih načrtov, hkrati pa vzpostaviti tudi strožji sistem izvrševanja, da bi se zagotovilo, da države članice izpolnjujejo zaveze, ki so jih sprejele v svojih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih. Cilj je dokončati zakonodajno delo v letu 2023.

(9) Italija je 30. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241 in na podlagi smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 13. julija 2021 sprejel sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Italijo[10]. Izplačilo obrokov je pogojeno s sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, da je Italija zadovoljivo dosegla ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Predpostavlja se, da so mejniki in cilji zadovoljivo izpolnjeni, če zadevna država članica ni razveljavila ukrepov.

(10) Italija je 2. maja 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023 v skladu z rokom iz člena 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Italije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

(11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Italijo[11] za leto 2023. V njem je ocenila napredek Italije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Italiji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, kot tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Italije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev EU glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(12) Komisija je za Italijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023[12]. Ugotovila je, da v Italiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja. Kljub določenemu izboljšanju še naprej obstajajo zlasti ranljivosti, povezane z visokim javnim dolgom in šibko rastjo produktivnosti v razmerah nestabilnosti na trgu dela in nekaterih pomanjkljivosti na finančnih trgih, ki imajo čezmejni pomen. Dolgotrajne ranljivosti Italije so se v zadnjih letih nekoliko zmanjšale, vendar ostajajo znatne in naj se ne bi hitro odpravile. Vztrajno nizka rast produktivnosti je bila ključni dejavnik za dolgotrajno šibko gospodarsko rast v Italiji, ki upočasnjuje zmanjševanje javnega dolga, ovira zaposlitvene možnosti in vpliva na bilance stanja bank. Delež javnega dolga se je v

[10] Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Italijo (ST 10160/21; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1).

[11] SWD(2023) 612 final.

[12] SWD(2023) 634 final.

letu 2022 v razmerah okrevanja gospodarstva še dodatno zmanjšal. Vendar ostaja visok in predstavlja velik izziv za vzdržnost javnih financ. Delež javnega dolga naj bi se do leta 2024 še naprej zmanjševal, srednjeročno pa naj bi se, če ne bodo sprejeti konsolidacijski ukrepi, povečal. Vlada je izvedla nadaljnje ukrepe za podporo odpornosti finančnega sektorja in nedonosna posojila so se znatno zmanjšala, vendar so banke še vedno močno izpostavljene tveganju državnih posojilojemalcev. Določen napredek je bil dosežen pri politikah za odpravo neravnotežij, vendar so potrebna trajna prizadevanja, izvajanje načrta za okrevanje in odpornost pa ostaja ključna prednostna naloga politike, saj vključuje celovite reforme in znatne naložbe. Za odločno zmanjševanje visokega javnega dolga v razmerah naraščajočih stroškov servisiranja dolga in stroškov, povezanih s staranjem prebivalstva, je potreben večplasten pristop, ki temelji na preudarnih fiskalnih politikah z ustreznimi primarnimi presežki, naložbami in reformami, ki spodbujajo rast, na boljšem izpolnjevanju davčnih obveznosti ter na učinkoviti uporabi nacionalnih in evropskih sredstev. Italija se sooča z izzivi, ki bi jim poleg nadaljnjega odločnega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost koristila dodatna prizadevanja politike, zlasti na področjih obdavčitve, fiskalnega okvira, pokojninskih sistemov, demografije, trga dela in energije.

(13) Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat[13], se je primanjkljaj sektorja država Italije zmanjšal z 9,0 % BDP v letu 2021 na 8,0 % v letu 2022, dolg sektorja država pa se je zmanjšal s 149,9 % BDP konec leta 2021 na 144,4 % konec leta 2022. Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo v skladu s členom 126(3) PDEU[14]. V njem je obravnavala proračunski položaj Italije, ker je primanjkljaj sektorja država v letu 2022 presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe, dolg sektorja država pa je presegel referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe in ni bil skladen z merilom glede zmanjšanja dolga. V poročilu je bilo ugotovljeno, da merili glede primanjkljaja in dolga nista bili izpolnjeni. Komisija v skladu s sporočilom z dne 8. marca 2023[15] spomladi 2023 ni predlagala začetka novih postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Navedla pa je, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Italija bi morala to upoštevati pri izvrševanju proračuna za leto 2023 in pripravi osnutka proračunskega načrta za leto 2024.

(14) Na saldo sektorja država je vplivala nova statistična obravnava nekaterih davčnih dobropisov za prenovo stanovanj, ki so zdaj evidentirani kot kapitalski transferji in večinoma obračunani v obdobju 2021–2022[16]. Na saldo sektorja država so vplivali tudi ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka povišanja cen energije. V letu 2022 so takšni ukrepi, ki zmanjšujejo prihodke, vključevali ukrepe za nadzor nad splošnimi sistemskimi pristojbinami v sektorjih električne energije in plina, znižanje stopnje DDV za plin, znižanje trošarin na cene goriva ter znižanje prispevkov za socialno varnost za delavce pod določenim dohodkovnim pragom, medtem ko so takšni ukrepi, ki povečujejo odhodke, vključevali subvencije za elektroenergetska in plinska podjetja, razširitev „socialnega bonusa“ za račune za električno energijo in plin za gospodinjstva z nizkimi dohodki,

[13] Eurostat, Kazalniki eura 47/2023 z dne 21. aprila 2023.
[14] COM(2023) 631 final z dne 24. maja 2023.
[15] COM(2023) 141 final z dne 8. marca 2023.
[16] Nova statistična obravnava je pomenila popravek primanjkljaja navzgor za 1,8 odstotne točke BDP v letu 2021. Ocenjuje se, da so davčni dobropisi, povezani z novo statistično obravnavo, v letu 2022 privedli do povečanja primanjkljaja za 2,6 odstotne točke BDP.

nadomestila, ocenjena na podlagi materialnega položaja, za delavce, upokojence in brezposelne osebe ter povišanje starostnih pokojnin za 2 % oktobra 2022 pred zakonsko določeno inflacijsko indeksacijo, ki naj bi se izvedla v letu 2023. Stroški teh ukrepov so bili delno izravnani z novimi davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije ter prihodki iz mehanizma izravnave za ceno električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov, in iz uporabe mehanizma nadomestil v sektorju električne energije, s katerim naj bi se izvajala Uredba Sveta o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije, sprejeta 6. oktobra 2022. Komisija ocenjuje, da bodo neto proračunski stroški teh ukrepov v letu 2022 znašali 2,5 % BDP. Na saldo sektorja država so vplivali tudi proračunski stroški začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine, ki so v letu 2022 ocenjeni na 0,1 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s COVID-19 zmanjšali s 3,4 % v letu 2021 na 1,1 % BDP v letu 2022, saj je vlada postopno odpravila večino ukrepov, sprejetih v odziv na krizo zaradi COVID-19.

(15) Svet je 18. junija 2021 Italiji[17] priporočil, naj v letu 2022 uporabi mehanizem za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju in si ob tem prizadeva za preudarno fiskalno politiko. Poleg tega bi morala ohraniti nacionalno financirane naložbe. Svet je Italiji priporočil tudi, naj omeji rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.

(16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnanost[18] v letu 2022 spodbujevalna v višini – 3,2 % BDP. Kot je priporočil Svet, je Italija še naprej podpirala okrevanje z naložbami, ki naj bi se financirale iz mehanizma za okrevanje in odpornost. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, so v letu 2022 znašali 0,9 % BDP (0,4 % BDP v letu 2021). Nacionalno financirane naložbe so imele nevtralen učinek na fiskalno naravnanost[19]. Italija je zato ohranila nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati je imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) ekspanziven učinek na fiskalno naravnanost v višini 2,4 odstotne točke. Ta znaten ekspanzivni učinek je vključeval dodaten učinek ukrepov fiskalne politike za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka povišanja cen energije (dodatni neto proračunski stroški v višini 2,2 % BDP) ter stroškov zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP). Italija je zato zadostno nadzorovala rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.

(17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu stabilnosti, je tako za leto 2023 kot tudi za leto 2024 realističen. Vlada napoveduje, da bo realni BDP v letu 2023 zrasel za 1,0 %, v letu 2024 pa za 1,5 %. Za primerjavo se v pomladanski napovedi Komisije 2023 pričakuje nekoliko višja realna rast BDP v višini 1,2 % v letu 2023 in nekoliko nižja (1,1 %) v letu 2024, predvsem zaradi nižjega

---

17 Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 53).

18 Fiskalna naravnanost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih tabelah.

19 Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele ekspanziven učinek v višini 0,3 odstotne točke BDP. To je mogoče pojasniti s povečanjem odhodkov, povezanih z davčnimi dobropisi za prenovo stavb, ki so prikazani kot kapitalski transfer.

prispevka naložb, ki naj bi se po napovedih vlade povečale za 3,4 % na leto, medtem ko naj bi se po napovedih Komisije povečale za 1,8 %.

(18) Vlada v programu stabilnosti za leto 2023 pričakuje, da se bo delež primanjkljaja sektorja država v letu 2023 zmanjšal na 4,5 % BDP. Zmanjšanje v letu 2023 odraža predvsem zmanjšanje kapitalskih transferjev, povezanih z davčnimi dobropisi, ki podpirajo zasebne naložbe v učinkovitost stanovanj, zmanjšanje sredstev za zaposlene zaradi retroaktivne obnovitve javnih naročil za obdobje 2019–2021, pri katerih je bil znaten del zaostalih plačil zabeležen v letu 2022, zmanjšanje subvencij za proizvodnjo v povezavi z nižjimi davčnimi dobropisi za elektroenergetska in plinska podjetja ter nižje odhodke za obresti, ki jih je mogoče pojasniti predvsem z nižjimi donosi državnih obveznic, indeksiranih za inflacijo. V skladu s programom naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 144,4 % konec leta 2022 na 142,1 % konec leta 2023. V pomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 4,5 % BDP. To je v skladu s primanjkljajem, napovedanim v programu stabilnosti. Pomladanska napoved Komisije 2023 predvideva nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 140,4 % BDP konec leta 2023. Razlika je posledica višje nominalne rasti BDP v napovedi Komisije.

(19) Pričakuje se, da bodo na javnofinančni saldo v letu 2023 še naprej vplivali ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka povišanja cen energije. Ti vključujejo ukrepe, ki so bili podaljšani od leta 2022 (zlasti subvencije za elektroenergetska in plinska podjetja, ukrepe za nadzor nad splošnimi sistemskimi pristojbinami v sektorju plina, znižanje stopnje DDV za plin in znižanje prispevkov za socialno varnost za delavce pod določenim dohodkovnim pragom), ter nove ukrepe, kot je dodatek za ogrevanje za vsa gospodinjstva za obdobje od oktobra do decembra 2023. Stroški teh ukrepov so še naprej delno izravnani z davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije. Ob upoštevanju teh prihodkov naj bi glede na pomladansko napoved Komisije 2023 neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 1,0 % BDP[20]. Večina ukrepov v letu 2023 je usmerjena v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja, vendar večina energetskih podpornih ukrepov ne ohranja v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energijske učinkovitosti. Zato je znesek ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki ga je treba upoštevati pri oceni skladnosti s priporočili glede javnih financ za leto 2023, v pomladanski napovedi Komisije 2023 ocenjen na 0,7 % BDP v letu 2023 (v primerjavi z 1,2 % BDP v letu 2022). Poleg tega se pričakuje, da bo popolna postopna odprava začasnih izrednih ukrepov zaradi COVID-19 v višini 1,1 % BDP koristila javnofinančnemu saldu v letu 2023.

(20) Svet je 12. julija 2022 Italiji priporočil[21], naj v letu 2023 zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejevanjem rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno potencialno rast BDP[22], ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Hkrati bi morala biti Italija pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Italiji je bilo

[20] Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

[21] Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 96).

[22] Glede na pomladansko napoved Komisije 2023 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP Italije ocenjena na 6,4 % v nominalnem smislu.

priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih sredstev Unije.

(21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnanost glede na pomladansko napoved Komisije 2023 restriktivna (+2,6 % BDP) ob visoki inflaciji. V letu 2022 je bila fiskalna naravnanost ekspanzivna (–3,2 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) naj bi imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,9 % BDP. Zato je napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov v skladu s priporočilom Sveta. Napovedani restriktivni prispevek nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je v bistvu posledica znižanih stroškov (za 1,5 odstotne točke BDP) podpornih ukrepov (ciljno usmerjenih in neusmerjenih) za gospodinjstva in podjetja, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije. Glavni dejavniki rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) so povečanje odhodkov za pokojnine zaradi indeksacije za inflacijo iz prejšnjega leta in nadaljnje nedavno sprejeto zmanjšanje davčnega primeža stroškov dela za osebe z nizkimi in srednjimi dohodki. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, naj bi v letu 2023 znašali 1,4 % BDP, nacionalno financirane naložbe pa naj bi imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,1 odstotne točke[23]. Zato Italija načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, ohranile pa naj bi se nacionalno financirane naložbe. Italija načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod ter za energetsko varnost, kot so naložbe v železniško omrežje, energijo iz obnovljivih virov, vodik, električna omrežja, trajnostno mobilnost ter varstvo zemljišč in vodnih virov ter naložbe, povezane z infrastrukturo v oblaku za javno upravo, ki se delno financirajo iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU. Glede na uničujoče poplave, ki so prizadele Italijo maja 2023, se bodo stroški neposredne nujne pomoči v zvezi s temi poplavami upoštevali pri naknadnih ocenah skladnosti ter se bodo načeloma šteli za enkratne in začasne ukrepe[24].

(22) Glede na program stabilnosti naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 zmanjšal na 3,7 % BDP. Zmanjšanje v letu 2024 je predvsem posledica zmanjšanja odhodkov za vmesno potrošnjo ter za davčne dobropise za elektroenergetska in plinska podjetja. V programu se pričakuje, da se bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 zmanjšal na 141,4 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 3,7 % BDP. To je v skladu s primanjkljajem, napovedanim v programu, čeprav napoved Komisije ne vključuje načrtovanih ukrepov, ki naj bi povečali primanjkljaj, v višini 0,2 % BDP, za katere podrobnosti še niso znane. Pomladanska napoved Komisije 2023 predvideva nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 140,3 % BDP konec leta 2024. Razlika je posledica višje nominalne rasti BDP v napovedi Komisije.

---

[23] Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele restriktiven učinek v višini 2,3 odstotne točke BDP. To je mogoče pojasniti s pričakovanim zmanjšanjem porabe za davčne dobropise za prenovo stavb.

[24] Za opredelitev enkratnega ukrepa glej poročilo o javnih financah za leto 2015.

(23) V programu stabilnosti je predvidena postopna odprava vseh energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. Tudi Komisija predvideva popolno postopno odpravo energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. To temelji na predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale.

(24) Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 poziva k letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda v smeri srednjeročnega cilja za 0,5 % BDP kot referenčnega merila[25]. Ob upoštevanju pomislekov glede vzdržnosti javnih financ[26] in potrebe po zmanjšanju primanjkljaja pod referenčno vrednost 3 % BDP bi bilo ustrezno izboljšati strukturni saldo za vsaj 0,7 % BDP za leto 2024. Za zagotovitev takega izboljšanja rast neto nacionalno financiranih primarnih odhodkov v letu 2024 ne bi smela preseči 1,3 %, kot je izraženo v tem priporočilu. Hkrati bi bilo treba postopno odpraviti preostale energetske podporne ukrepe (ki jih Komisija trenutno ocenjuje na 1,0 % BDP v letu 2023), in sicer odvisno od razvoja energetskega trga in najprej tiste, ki so najmanj ciljno usmerjeni, za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja pa bi bilo treba uporabiti s tem povezane prihranke. Na podlagi ocen Komisije bi to privedlo do nižje rasti neto primarnih odhodkov, kot je priporočeno za leto 2024.

(25) Ob predpostavki nespremenjenih politik pomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 0,8 %, kar je pod priporočeno stopnjo rasti. Glede na uničujoče poplave, ki so prizadele Italijo maja 2023, se bodo stroški neposredne nujne pomoči v zvezi s temi poplavami upoštevali pri naknadnih ocenah skladnosti ter se bodo načeloma šteli za enkratne in začasne ukrepe.

(26) V skladu s programom naj bi se javne naložbe povečale s 3,3 % BDP v letu 2023 na 3,8 % BDP v letu 2024. Višje naložbe odražajo višje nacionalno financirane naložbe in naložbe, ki jih financira EU, med drugim tudi prek mehanizma za okrevanje in odpornost. Program se nanaša na reforme in naložbe, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k vzdržnosti javnih financ ter trajnostni in vključujoči rasti. Te vključujejo reformo zakonika o javnem naročanju, ki je tudi del načrta za okrevanje in odpornost, ter davčnega sistema, kar je vključeno v izvedbeni zakon iz marca 2023.

(27) V programu stabilnosti je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2026. V skladu s programom naj bi se primanjkljaj sektorja država zmanjšal na 3,0 % BDP v letu 2025 in na 2,5 % do leta 2026. Za primanjkljaj sektorja država se zato načrtuje, da od leta 2025 ne bo presegel 3 % BDP. V skladu s programom naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 141,4 % konec leta 2024 na 140,4 % do konca leta 2026.

(28) Davčni primež stroškov dela v Italiji je kljub znižanju dohodnine v letu 2022 ostal visok na vseh ravneh dohodka v primerjavi z drugimi državami članicami EU. Poleg tega razširitev pavšalne ureditve na samozaposlene vzbuja pomisleke glede pravičnosti in učinkovitosti davčnega sistema. Z uvedbo nove pavšalne ureditve za povišanje zaslužkov za leto 2023 se je tudi povečala zapletenost. Vlada je marca 2023 sprejela

---

25 Glej člen 5 Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97, ki zahteva tudi prilagoditev v višini več kot 0,5 % BDP za države članice, katerih javni dolg presega 60 % BDP ali ki imajo izrazitejša tveganja za vzdržnost dolga.

26 Komisija je ocenila, da bi Italija potrebovala povprečno letno povečanje primarnega strukturnega salda kot deleža BDP v višini 0,85 odstotne točke, da bi dosegla verjetno zmanjšanje dolga ali zagotovila, da bo javni dolg srednjeročno ostal na razumni ravni. Ta ocena je temeljila na jesenski napovedi Komisije 2022. Izhodišče za to oceno sta bila napovedani javnofinančni primanjkljaj in dolg za leto 2024, ki sta predvidevala umik energetskih podpornih ukrepov v letu 2024.

nov izvedbeni zakon za splošno reformo davčnega sistema, s čimer naj bi bile odpravljene nekatere dolgotrajne pomanjkljivosti, med drugim tudi z znižanjem davkov na delo ter racionalizacijo davčnih odhodkov in davkov od dohodkov pravnih oseb. Pri izvajanju te reforme je bistveno ohraniti progresivnost davčnega sistema, zmanjšati zapletenost, povečati spodbude za delo, okrepiti izpolnjevanje davčnih obveznosti in zagotoviti proračunsko nevtralnost. V zvezi s tem obstaja možnost povišanja prihodkov iz drugih virov, ki manj škodujejo rasti, kot so nepremičnine, DDV in dovoljenja za uporabo obalnih virov v državni lasti, da se zmanjša davčna obremenitev dela na proračunsko nevtralen način. Izboljšati bi bilo mogoče zasnovo okoljskih davkov, ki kljub razmeroma visokim prihodkom ne spodbuja v zadostni meri prehoda na čistejše tehnologije, med drugim tudi zaradi obsežne uporabe okolju škodljivih subvencij. Poleg tega je pomembno obravnavati dolgoletni izziv, ki ni vključen v izvedbeni zakon, in sicer večinoma zastarele katastrske vrednosti, ki so podlaga za izračun davka na nepremičnine.

(29) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Italijanski načrt za okrevanje in odpornost se izvaja, vendar z vedno večjim tveganjem zamud. Italija je predložila tri zahtevke za plačilo, ki ustrezajo 151 mejnikom in ciljem iz načrta, skupno izplačilo pa je znašalo 42 milijard EUR (znesek ustreza prvima dvema zahtevkoma za plačilo, medtem ko se tretji še ocenjuje). Hitro nadaljevanje izvajanja načrta in pogajanj o njegovi spremembi je bistveno zaradi začasne narave mehanizma za okrevanje in odpornost, ki bo deloval do leta 2026. Pomembno je, da Italija poveča upravno zmogljivost, zlasti na podnacionalni ravni, za izpolnitev zavez iz načrta, učinkovit in v celoti delujoč okvir upravljanja pa ostaja ključnega pomena za nemoteno in pravočasno izvajanje načrta. Še naprej je ključnega pomena, da se zgodaj opredelijo morebitne zamude in težave pri izvajanju ter da se sprejmejo pravočasni ukrepi za njihovo odpravo. V skladu s členom 14(6) Uredbe (EU) 2021/241 je Italija 31. marca 2023 izrazila namero, da bo zaprosila za dodatno podporo v obliki posojila v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost. Pogajanja o dodatku in poglavju REPowerEU potekajo, čeprav Italija ni predložila nobenega uradnega predloga. Hitra vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb v podporo strateškim ciljem Italije na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

(30) Komisija je večino programskih dokumentov kohezijske politike Italije odobrila leta 2022, nekatere pa leta 2023. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za dosego zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoteženega teritorialnega razvoja v Italiji.

(31) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost, se Italija sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih z energetsko politiko in zelenim prehodom, zlasti v zvezi z uporabo obnovljivih virov energije, prenosom plina, energijsko učinkovitostjo, zagotavljanjem in pridobivanjem zelenih znanj in spretnosti ter trajnostno mobilnostjo.

(32) Zmogljivost za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov se je v zadnjem letu zelo počasi povečevala, delež fosilnih goriv v mešanici energijskih virov pa ostaja znaten. Da bi Italija pospešila uporabo obnovljivih virov energije, je sprejela nekatere spremembe obstoječega okvira, ki ureja postopke za izdajo dovoljenj in odobritev za obnovljive vire energije. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za zagotovitev skladnosti med upravnim in zakonodajnim okvirom na nacionalni in regionalni ravni ter njunega pomena za najsodobnejšo energetsko tehnologijo. Vse povezane norme bi bilo mogoče na primer združiti v enotno besedilo (*Testo unico*), hkrati pa bi bilo treba posodobiti smernice, ki jih podnacionalni organi upoštevajo pri ocenjevanju projektov. Poleg tega so potrebne nadaljnje naložbe za nadgradnjo nacionalnega omrežja in izgradnjo povezav med celino, Sicilijo in Sardinijo, da se omogoči pričakovana večja proizvodna zmogljivost in absorbira s tem povezano povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov.

(33) Še vedno obstajajo ozka grla v plinskem omrežju. Italija s partnerji v severni Afriki razpravlja o naložbah za povečanje uvoznih zmogljivosti obstoječih cevovodov in povezovalnih plinovodov. To bi pripomoglo k diverzifikaciji uvoza in s tem okrepilo zanesljivost oskrbe. Vendar so potrebne nadaljnje naložbe za odpravo ozkih grl v obstoječem domačem omrežju, ki nima prenosnih zmogljivosti za distribucijo novega dovoda plina z juga na sever države. Naložbe v infrastrukturo za fosilna goriva morajo biti omejene na nujno potrebne in zasnovane tako, da bodo kos izzivom prihodnosti, da se prepreči vezanost na tehnologije, ki niso skladne s podnebnimi cilji, ali povišanje stroškov energijskega prehoda.

(34) Poraba zemeljskega plina v Italiji se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 19 % v primerjavi s povprečno porabo plina v istem obdobju v zadnjih petih letih, kar je več od cilja 15-odstotnega zmanjšanja. Italija si bo še naprej prizadevala za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024[27]. Ukrepi za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb morajo biti ciljno usmerjeni. Italijanski stavbni fond ima velik potencial za energijsko učinkovitost, zlasti kar zadeva velik delež starih in energijsko intenzivnih stavb. Obstoječe ukrepe iz načrta za okrevanje in odpornost bi bilo mogoče dopolniti z ukrepi, kot so ciljno usmerjeni sistemi spodbud, da se poveča energijska učinkovitost v najmanj učinkovitih stavbah, vključno s poslovnimi stavbami in javnimi stanovanji, hkrati pa bi bilo treba zagotovi, da se dosežejo ranljiva gospodinjstva, in preprečiti regresivne učinke. Ti ukrepi bi koristili zlasti malim, srednjim in mikro podjetjem, ki pogosto nimajo tehničnih in finančnih zmogljivosti za izboljšanje svoje energijske učinkovitosti. Isti ukrepi bi prispevali tudi k zmanjšanju energijske revščine, ki bi se lahko nadalje obravnavala z drugimi ukrepi, na primer prek točk „vse na enem mestu“, ki bi zagotavljale prilagojene storitve za varčevanje z energijo. K povečanju energijske učinkovitosti bi prispeval tudi večji tržni nadzor okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami.

(35) Infrastrukturne vrzeli in okolju škodljive subvencije, vključno s cestnim prometom, so še vedno precejšnje in odvračajo od prehoda na bolj trajnostne rešitve za promet. Povprečno število polnilnih mest je na primer še vedno pod povprečjem EU. Okolju škodljive subvencije vključujejo pavšalno obdavčitev službenih avtomobilov za zasebno uporabo in povračilo trošarine za dizelsko gorivo, ki se uporablja v tovornem

[27] Uredba Sveta (EU) 2022/1369 in Uredba Sveta (EU) 2023/706.

prometu. Nadaljnja prizadevanja za uvedbo polnilnih postaj in odpravo teh subvencij so ključna za utrditev trga brezemisijskih vozil.

(36) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo, namestitvijo in vzdrževanjem ničelnih tehnologij, ustvarja ozka grla pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. V Italiji primanjkuje poklicev, ki zahtevajo visoko ali nizko usposobljene delavce ter so ključni za zeleni prehod. Hkrati podpora za usposabljanje pogosto ne doseže delavcev, za katere je najbolj verjetno, da bo nanje vplival zeleni prehod. Pomanjkanje zelenih znanj in spretnosti v javnem sektorju, zlasti na lokalni ravni, tudi omejuje zelene naložbe. Italija se sooča z velikimi regionalnimi razlikami, ki bi se lahko še povečale, če lokalni trgi dela ne bodo mogli izkoristiti priložnosti zelenega prehoda. Poleg tega bi bilo spodbujanje zelenih znanj in spretnosti, med drugim tudi za trajnostno upravljanje tal, ključno v boju proti posledicam podnebnih sprememb, zlasti hujšim poplavam in trajnim sušam.

(37) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil program stabilnosti za leto 2023, njegovo mnenje[28] pa je izraženo v priporočilu 1 spodaj.

(38) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet priporočil, naj države članice euroobmočja sprejmejo ukrepe, tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da (i) v letu 2023 ohranijo vzdržnost dolga in se vzdržijo širše osnovane podpore agregatnemu povpraševanju, bolj ciljno usmerijo fiskalne ukrepe, sprejete za ublažitev učinka visokih cen energentov ter razmislijo o ustreznih načinih za postopno odpravo podpore, ko se bodo pritiski na cene energije zmanjšali; (ii) ohranijo visoko raven javnih naložb in spodbujajo zasebne naložbe za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu; (iii) podpirajo razvoj plač, ki blaži izgubo kupne moči, hkrati pa omejuje sekundarne učinke na inflacijo, nadalje izboljšajo aktivne politike trga dela in obravnavajo pomanjkanje spretnosti; (iv) izboljšajo poslovno okolje in zagotovijo, da bo energetska podpora podjetjem stroškovno učinkovita, začasna in usmerjena na podjetja, ki so sposobna preživeti, ter da ohranja spodbude za zeleni prehod, ter (v) ohranijo makrofinančno stabilnost in spremljajo tveganja, pri tem pa nadaljujejo delo za dokončanje bančne unije. Priporočila 1, 2 in 3 za Italijo prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila za euroobmočje.

(39) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda in te ocene Komisije preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1 spodaj. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z visokim javnim dolgom in šibko rastjo produktivnosti. Priporočilo 2 prispeva k obravnavanju priporočila 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočila za euroobmočje v skladu z uvodno izjavo 38 –

[28] V skladu s členom 5(2) in členom 9(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Italija v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. postopno odpravi veljavne energetske podporne ukrepe do konca leta 2023, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja; če bodo ponovna povišanja cen energije zahtevala podporne ukrepe, zagotovi, da bodo ti ukrepi namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da se bodo ohranile spodbude za varčevanje z energijo;

   zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov v letu 2024 na največ 1,3 %;

   ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda;

   v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja srednjeročno fiskalno strategijo postopne in vzdržne konsolidacije v kombinaciji z naložbami in reformami, ki spodbujajo večjo produktivnost in trajnostno rast, da bi dosegla preudaren srednjeročni fiskalni položaj;

   sprejme in ustrezno izvaja izvedbeni zakon o davčni reformi ter ohrani progresivnost davčnega sistema in poveča pravičnost, zlasti z racionalizacijo in zmanjšanjem davčnih odhodkov, vključno z DDV in okolju škodljivimi subvencijami, ter zmanjšanjem zapletenosti davčnega zakonika, da bi dodatno zmanjšala obdavčitev dela in povečala učinkovitosti davčnega sistema; uskladi katastrske vrednosti s trenutnimi tržnimi vrednostmi;

2. zagotovi učinkovito upravljanje in poveča upravno zmogljivost, zlasti na podnacionalni ravni, da bi se omogočilo nadaljnje hitro in dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost; hitro dokonča poglavje REPowerEU, da bi se lahko hitro začelo izvajati; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;

3. zmanjša odvisnost od fosilnih goriv; racionalizira postopke za izdajo dovoljenj, da bi pospešila proizvodnjo dodatne energije iz obnovljivih virov, in razvije elektroenergetske povezave za njeno absorpcijo; poveča zmogljivost za notranji prenos plina, da bi diverzificirala uvoz energije in okrepila zanesljivost oskrbe; poveča energijsko učinkovitost v stanovanjskem in podjetniškem sektorju, med drugim tudi z bolj ciljno usmerjenimi shemami spodbud, ter obravnava zlasti najranljivejša gospodinjstva in najmanj učinkovite stavbe; spodbuja trajnostno mobilnost, med drugim tudi z odpravo okolju škodljivih subvencij in pospešitvijo uvedbe polnilnih postaj; okrepi prizadevanja politik, namenjenih zagotavljanju in pridobivanju spretnosti, potrebnih za zeleni prehod.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik